

Rail Baltic raudtee 1435 mm trassi Harju, Rapla ja Pärnu maakonnaplaneeringute keskkonnamõju strateegiline hindamine

Hinnang trassivariandi nr. 14 kolme haru konfliktkohtadest elusloodusega*

* Vastavalt Looduskaitseadusele on kaitsealuste liikide nimed ja täpsed leiukohad käesolevas aruandes tsenseeritud

Jaanus Remm, PhD | OÜ Rewild | Töö: 2014-2 | 10.03.2014 | Klient: OÜ Hendrikson & Ko

Ülevaade

Võrreldes *Rail Baltic* KSH eluslooduse uuringus käsitletule ning hiljem lisandunud trassivariantidele 13 A, B ja C on Harjumaal lisandunud kolm uut trassialternatiivi (14). Uued variandid lahknevad praegusest Tallinn-Rapla raudtee koridorist (variant 12A) Kiisa ja Saku asulate vahel suundudes ida poole kulgevad Tallinna ringtee (mnt. nr. 11) naabruses ning ühinevad praeguse Tallinn-Tapa raudtee koridoriga Lagedi ja Suur-sõjamäe vahel. Käesolevaga vaadeldavaist variantidest loodepoolseim möödub Luige asulast lääne ja põhja poolt ning läbib Männiku raba ja selle ümbruses looduslike elupaikade tuumikala. Nimetatud variant möödub Assaku ja Rae asulatest ning Rae raba freesturba väljadest lõuna poolt. Kagupoolseim variant möödub Luigelt lõuna poolt läbib peamiselt põllumajanduslikke alasid ning kulgeb Jüri asula ja Tallinn-Tapa raudteekoridori vahel Tallinna ringtee maanteekoridoris. Keskmise variant lahkneb kagupoolsest variandist Luige asulast lõunas, läbib Vaela raba ja Kangru asulast idas oleva metsa ning ühineb loodepoolse variandiga Assaku asulast lõunas.

Eluslooduse uuringu käigus kogutud andmete põhjal vaatluse all olevaist variantidest kagupoolseimal otsesid välistavaid asjaolusid teada ei ole. Keskmise variandi suurim vastuolu on looduskaitsele heas seisus Vaela raba läbimine. Loodepoolseim variant on seotud märkimisväärtuste vastuoludega looduskeskkonnaga – läbib Männiku raba ja ümbritsevaid looduslikke ja looduskaitsele väärtuslikke elupaiku, mis on rohevõrgustiku tuumala ning Natura 2000 varinimekirja ala. Sellel alal on registreeritud I ja II kaitsekategooriasse kuuluvate loomade leiukohad ning mitme kaitsealuse linnuliigi esinemine.

Hinnanguliselt on vähemalt kahe uue trassivariandi (kagupoolse ja keskmise) mõju elusloodusele väiksem, kui varasemate alternatiivsete trassilõikude 9–11 ning 13 kõigi harude mõju, kuid suurem, kui praeguse Tallinn-Rapla raudtee koridoris kulgeval alternatiivil 12A. Kõige tugevam mõju elusloodusele on eeldatavasti loodepoolseimal variandil; väiksem eeldatav mõju on kagupoolseimal variandil. Seoses loodepoolseima variandi läbimisega Männiku raba loodusala oleks kindlaks järjestamiseks teiste varasemate alternatiividega vajalik siiski detailsem analüüs. Esmapilgul paistab siiski, et ka selle variandi mõju võib olla kõigist ida poolsetest eelnevatest variantidest (9–11 ja 13) väiksem.

Konfliktkohad

Loodepoolne trassivariant:

- lõikab suurimetajate (sõraliste) liikumisalasid 2–4 kohas, kus on oluline tagada loomade liikumisvõimalus. Läbipääsukohtade asukohtade täpsustamine on võimalik välitöödel (kohad joonisel: 3., 5., 7., 14.);
- läbib Männiku rabaga seotud roheala, mis on elupaigaks kaitsealustele lindudele (I, II ja III kat.; 3., 4. ja 5.);
- ületab Vääna jõge ja kahte suurt kraavi, mida mööda kulgevad nahkhiirte, poolveeliste loomade ja väikeimetajate liikumiskoridorid (2., 8., 13.);
- möödub lähedalt võimalikest kahepaiksete sigimisveekogudest Vääna jõe ning Rae küla naabruses. Elupaikade kvaliteet on võimalik hinnata välitöödel (2. ja 12.);
- läbib Männiku raba ning sellega seotud rohevõrgustiku tuumala ja Natura 2000 varinimekirja ala (5.);
- läbib Männiku raba lõunaservas väärtuslikke sooelupaikasid (4.);

- möödub lähedalt I ja II kaitsekategooria loomaliikide leiukohtadest Männiku rabast põhjas (6.).

Seda trassivarianti on soovitatav vältida.

Keskmine trassivariant:

- lõikab suurimetajate (sõraliste) liikumisalasid 3–5 kohas, kus on oluline tagada loomade liikumisvõimalus. Läbipääsukohtade asukohtade täpsustamine on võimalik välitöödel (1., 3., 9., 11., 14.);
- ületab Vääna jõge ja kahte suurt kraavi, mida mööda kulgevad nahkhiirte, poolveeliste loomade ja väikeimetajate liikumiskoridorid (2., 8., 13.);
- möödub lähedalt võimalikest kahepaiksete sigimisveekogudest Vääna jõe ning Rae küla naabruses. Elupaikade kvaliteet on võimalik hinnata välitöödel (2. ja 12.);
- läbib Vaela raba looduskaitseiselt heas seisus elupaikasid (10.);

Kagupoolne trassivariant:

- lõikab suurimetajate (sõraliste) liikumisalasid 3–5 kohas, kus on oluline tagada loomade liikumisvõimalus. Läbipääsukohtade asukohtade täpsustamine on võimalik välitöödel (1., 3., 9., 11., 14.);
- ületab Vääna jõge ja suurt kraavi, mida mööda kulgeb nahkhiirte, poolveeliste loomade ja väikeimetajate liikumiskoridor (2. ja 13.);
- möödub lähedalt võimalikest kahepaiksete sigimisveekogudest Vääna jõe naabruses. Elupaikade kvaliteet on võimalik hinnata välitöödel (2.).

This map illustrates the Paris region, highlighting 45 numbered red ovals that represent various types of land use or infrastructure. The ovals are distributed across the region, with a concentration in the central and eastern parts. The map also shows major roads, rivers, and urban areas. A scale bar at the bottom right indicates a distance of 0 to 5 km.

Joonisel esitatud kohtad:

1. Rohevõrgustiku koridor – sõraliste ja väikeimetajate liikumisala.
2. Suur kraav ja Vääna jõgi ning ümbritsevad puistud ning puusalude ja -riidadega niidud – nahkhiirte toitumisala ja lennukoridor ning kahepaiksete elupaik.
3. Rohevõrgustiku tuumala – sõraliste ja väikeimetajate elupaik ja liikumisala.
4. Kõrge loodusväärtusega sooelupaik.
5. Rohevõrgustiku tuumala, Natura 2000 varinimekirja ala, looduslik raba, mitme kaitsealuse linnu (I, II ja III kat.) ja sõraliste elupaik.
6. I ja II kaitsekategooria loomaliikide leiukoht ning oluline nahkhiirte toitumisala.
7. Rohevõrgustiku koridor ning suhteliselt suur metsaelupaik – sõraliste ja väikeimetajate elupaik.
8. Suur kraav ja ümbritsevad puuistud – nahkhiirte toitumisala ja lennukoridor.
9. Rohevõrgustiku koridor – sõraliste liikumisala.
10. Looduskaitsealiselt heas seisundis Vaela raba.
11. Rohevõrgustiku koridor – sõraliste ja väikeimetajate liikumisala.
12. Tiigid – kahepaiksete elupaik.
13. Suur kraav ja ümbritsevad puuistud – nahkhiirte toitumisala ja lennukoridor.
14. Rohevõrgustiku koridor – sõraliste ja väikeimetajate liikumisala.

Lisauuringute vajadus

Kõigil uutel trassialternatiividel on asjakohane viia läbi kaitsealuste taimede elupaikade, kahepaiksete sigimisveekogude ja imetajate liikumisteede väliinventuurid leevendavate meetmete ja nende asupaikade täpsustamiseks. Juhul kui eelistatuks osutub loodepoolseim variant on Männiku raba rohealal vajalik ka linnustiku inventuur.